

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuut, qanoq aaqqissuussinikkut nunatsinni inuiaqatigiinni sapinngisamik pitsaanerpaamik meeqqat suli atualinngitsut illoqarfinni nunaqarfinnilu paaqqutarineqarnissamik pisariaqartitsisut ulluunerani paaqqinnittarfinni angerlarsimaffinniluunniit paarineqarnissamik neqeorfigineqarsinnaanersut pillugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Nunatsinni meeqqat atualinnginnerminni, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik qanoq iliornikkut ulluunerani tamarmik neqeorfigineqartarnissaat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisunut Ilaasortaq)

Naalakkersuisutut siunnersuuteqartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit aamma Hans Enoksen, Partii Naleraq apeqqutit pingaaruteqartut pillugit qutsavigaakka. Naalakkersuisut anguniagaraat ulluunerani neqeroorutaasartut nunarput tamakkerlugu pitsaanerulersinneqarlutillu ineriartortinneqarnissaat.

Kisitsisit nutaanerpaat takutippaat meeqqat utaqqisutut allatsissimasut kommunini sisamaasuni katillugit 416-iusut. Meeqqat 43-t nunaqarfinni najungaartut utaqqisuniipput. Kommunikkaarlugillu kisitsisit naatsorsoraanni Qeqqata Kommuniani meeqqat 37-it utaqqisutut allatsissimapput, taakkunanga 34 illoqarfinni, pingasullu nunaqarfinni. Kommuneqarfik Sermersuumi meeqqat utaqqisutut allatsissimasut 150-iupput, tamarmillu illoqarfinningaanerlutik. Kommune Kujallermi meeqqat utaqqisutut allatsissimasut 52-iupput, taakkunangalu 46-t illoqarfinniillutik, nunaqarfinnilu arfinillit utaqqisutut allatsissimallutik. Qaasuitsup Kommuniani meeqqat 177-it utaqqisutut allatsissimapput, taakkunangalu 143 illoqarfinni utaqqisuullutik, nunaqarfinnilu 34-it utaqqisutut allatsissimallutik.

Soorlu siunnersuuteqartut Juliane Henningsenip, Inuit Ataqatigiit, aamma Hans Enoksenip, Partii Naleraq, nalunngikkaat, kommunit akisussaaffigaat meeqqanut suli atualinngitsunut ulluunerani neqeroorutininik pisariaqartinneqartunik peqarnissaa, aamma taakkununga meeqquvinnik paaqqinnittarfeqarnissaa.

Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit maanna aallartilerpaat nuna tamakkerlugu ingerlanneqartussamik init meeqqat atualernissaat sioqqullugu aamma meeqqat atuarfianni atorneqartut qanoq pitsaassuseqarnerannik nalilersuisitsineq. Ininik atorneqartunik nalilersuisitsineq taanna suliassaqarfimmi tassani nuna tamakkerlugu anguniagassat suliniutissallu pilersaarusiornissaannut tunngavissiissaaq, tamatumunnga aamma ilanngullugu sanaartugassat taakkualu aningaasalersorneqarnerannut siunissami akisussaaffiit qanoq

aaqqissuunneqarnissaannut. Meeqqanik ulluunerani paaqqinnittarfeqarnermi init pisariaqartinneqartut annertusineqarnissaannut nunaqarfanni illoqarfinnilu minnerni atorineqartussatut 10 mio. kr.-it 2014-imi aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqarsimapput, aningaasallu taakkua amerlaqataat aamma 2015-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi immikkoortinneqartussatut siunnersuutigineqarlutik.

Ulluunerani meeqqanik sullissinermi ikiortinnigorniarnermik ilinniartitaaneq alimasissumi atuartitseriaaseq atorlugu ilinniarneqarsinnaasoq december 2014-imi Perorsaanermik Ilinniartfimmi aallartinneqarpoq, atualernissaq sioqqullugu ilinniartitaanermi Naalakkersuisut anguniagaat aqqutissiuunnarlugit, sulisuusut ilinniarsimanngitsut perorsaanikkut alimasissumi ilinniartinneqartarnissaat neqeroorutiginiarlugu. Tassanilu minnerunngitsumik nunaqarfanni ulluunerani neqeroorutaasuni sulisuusut siunnerfigineqarlutik.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik (IKIIN) KANUKOKA aamma Inerisaavik suleqatigalugit atualernissaq sioqqullugu suliassaqarfimmi paasissutissanik katersillutik aallartipput, nalilersorsinnaajumallugu maanna sulisoqarnikkut aaqqissuussineq pissusissamisoornersoq. Sulisoqassuseq ataatsimut 2015-imi naammassillugu nalilersorneqassaaq.

Juliane Henningsenip apequtigaa ”meeqquerivik tamanut atuuttoq”, taamatullu aaqqissuussineq qanoq akeqassanersoq:

Meeqquerivimmik tamanut atuuttumik “børnehaveklasse”-mik oqarnermi eqqarsaatigineqarpat meeqqanut suli atualinnigitsunut tamanut neqerooruteqartoqartariaqartoq, tamatuminnga ingerlatsinermit ilassutitut aningaasartuutissat ukiumut 100 mio. kr.-it missaaniissapput. Meeqqallu 1.500-t tamatumani inissaqartinnissaannut sanaartugassanut aningaasartuutit 300 mio. kr.-it missaanniissallutik. Aningaasartuutissat siuliani oqaatigineqartut tamatumunnga naapertuuttumik annikinnerusinnaapput tamanut atuuttumik “børnehaveklasse”-mik oqarneq taamaallaat meeqqanut tallimat arfinillillu akornanni ukiulinnut tunngatinneqassappat, taamalu ukioq atualerfissaq sioqqullugu ukioq ataaseq pineqarsimappat.

Eqqarsaatinut uani pineqartunut tunngatillugu oqallinneq soqutiginarluinnartoq takusinnaavara, neriutigaaralu oqallinneq aningaasartuutaasinnaasutut eqqaaneqartut tunngavigalugit ingerlassinnaagipput, taamaaliornitsigullu oqallinneq inuiaqatigiinni tulleriarinermut annertunerusumut ilaatissinnaagipput. Siunnersuuteqartut oqallinnissamut saqqummiussaannut qujavunga. Qilanaaraaralu partiit isumaasa apeqqutinut uani pineqartunut tunngatillugu tusarnissaat, tamassilu imaqarluartumik oqallinnissamik kissaappassi.